

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

M. HECTOR LE BON. — Over Stedenbouw.

RECHTSPRAAK.

Burgerlijke Rechth. van Antwerpen. — 2 Juli 1931. — *Onteigening — Overgang van het genot van het onteigende onroerend goed. — Art. 12 van de wet van 17 April 1835.*

Burgerlijke Rechth. te Brugge. — 1 Juli 1932. — *Kooperietigende gebreken bij huisdieren. — Actio Redhibitoria. — Actio quanti minoris niet ontvankelijk.*

Boetstr. Rechth. van Yper. — 17 November 1932. — *Wetgeving op het verkeer — Prioriteit in rechte en in feite (art. 2 K. B. 1-6-31).*

Vrederegerecht van Berchem. — 3 Januari 1933. — *De erfdienstbaarheden zijn uitzonderingen op het algemeen principie van het absoluut karakter van het eigendomsrecht.*

UIT DE PERS. — De Vervlaamsching van het Gerecht.

BUITENLANDSCHE WETGEVING.

WETGEVING.

BIBLIOGRAPHIE.

BALIELEVEN.

OVER STEDENBOUW

Het automobilisme heeft in het denkle- van van Stedenbouw een radikale omwen- teling gebracht. De overrompeling der we- gen door de auto is een wereldverschijnsel dat niet alleen weegt op de urbanisatie binnen het land, maar evenzeer op de ont- wikkeling van het internationaal verbind- dingswezen.

Buiten de dichte agglomeratie, is het vraagstuk gemakkelijker op te lossen dan in de steden zelf. De autostrade, daartoe aangewend, heeft alreeds in de naburige landen de eerste vuurproef onderstaan, en zal haren weg wel vinden. Het zijn groote verkeersbanen met moderne bedekking, uitsluitelijk voor snel gerij, die door geen zijwegen doorkruist worden. Zij worden gebouwd boven of onder de dwarswegen. De automobiel kan er vrij in volle vaart op evolueeren, zonder van gestadige ver- traging of verrassingen afhankelijk te zijn.

Maar in den doortrek der gemeenten?

Een neiging ontstaat bij de openbare besturen om de enge doorgangen en scher- pe straathoeken der dorpen te omzeilen, en de groote « wegenis » (dit woord, hier algemeen in gebruik, is louter zuidneder- landsch) langs den rand der bevolkings- kommen af te leiden, zooals men het te Contich voornemens is te doen voor den steenweg Antwerpen-Brussel. Dit stelsel zou zelfs toegepast worden op centrums en groote steden ten bate van het interna- tionaal snelverkeer.

Edoch het druk heën- en weërsnoeven van taxis en autos is niet buiten de stad te houden, en tragisch is het gevecht der bestuurlijke verkeerregelaars tegen het levensgevaar dat van dag tot dag rondom hen stijgt als een wassende watersnood. Men heeft goed de vroede stede te bezaaien met borden van enkele richting; men ge- lukt er vóór in verwarring en aarzeling te stichten die mede bijdragen tot strem- ming van het gerij en vermenigvuldiging van processen-verbaal. Geen vreemdeling geraakt er in de binnenstraten van Brussel nog uit, en de Metropool hinkt de Residen- tie achterna.

En zoo komt men tot de ontzettende con- clusie dat onze voorouders, te goeder trouw, ons vóór enkele eeuwen steden en dorpen en gehuchten hebben gebouwd die buiten gebruik zijn gevallen. Te smal en te miezerig geworden van stoepen als van rijwegen, op en versleten als oude schoe- nen die men wegwerpt. Moet men ze neër- halen en heroptrekken, met breede door- tochten, ruime voetgangen, weidsche rij-

banen, tot spijt en woede onzer vrienden van Natuur- en Stedenschoon die elk steegje, elk kreupel huisje vereeren als de honderdjarige getuigen, als de overlevende patriarken van een ontroerend en soms gevoelerig verleden? Moet men allerminst het meerendeel der straten onderwerpen aan nieuwe lijnrichting, tachtig jaar ge- duldig er op wachten dat de boordeige- naars hun huizen afbreken en achteruit- bouwen, zooals in de Carnotstraat te Ant- werpen? Of maar dadelijk onteigenen als men daartoe eenige milliarden kon bijeen- scharrelen? Evengoed kunnen we ons dan verlaten op het initiatief van hr Paul-Bon- cour die er in den Volkerenbond op aan- stuurt een Europeesche Unie voor Lucht- vervoer te stichten tot beteugeling van luchtaanvallen en tot vestiging van veilig en rustig verkeer voor bovenaardsche rei- zigers!

In afwachting dat de aardewegen uit- gediend hebben en aerolanen langs wolk en stratosfeer worden getrokken, is in den belgischen Senaat een wetsontwerp neer- gelegd voor Stedenbouw, met het beschei- den doel dan toch in de toekomst voor rui- mer plaats te zorgen, bij uitbreiding en uitbouw van nieuwe wijken in de omge- ving onzer steden en gemeenten.

Dit ontwerp, vervallen ten gevolge der ontbinding van den Senaat, werd reeds terug ingediend door dezès onderteeke- naars de hh. Vinck, Arm. Huysmans en uw dienaar. En dewijl het beantwoordt aan dringende hedendaagsche nooden, zal het de lezers van het R. W. misschien eenig belang inboezemen.

♦♦

De ruggegraat van het wetsontwerp ligt in art. 1: Alle gemeenten met méér dan 10.000 zielen zijn verplicht binnen de vijf jaar een algemeen plan van urbanisatie op te maken. Met deze gemeenten worden gelijkgesteld:

1° die welke méér dan 5000 inwoners tellen, en wier bevolking met méér dan 10 per honderd is gestegen tusschen twee opvolgende tienjarige volksoptellingen.

2° de bad-, zee- of kuurplaatsen, zonder aanzien van belangrijkheid, wier bevol- king in het seizoen met minstens 50 per honderd aangroeit.

3° elke gemeente die door de Bestendige Deputatie wordt uitgenoodigd een derge- lijk plan op te maken, hetzij voor haar alleen, hetzij in voeling met naastliggende gemeenten.

Dit plan moet aanduiden: a) het be-

371

staande net van aarde-, spoor- en water- wegen,

b) de plaats, breedte en aard der bij- zonderste en essentiele deelen van het toekomstig net, als de pleinen en pleintjes, openbare tuinen, parken en speelplaatsen, boschagies en voorbehouden terreinen, monumenten, openbare gebouwen of dien- sten,

c) het nivelleeringspeil van den bodem, d) den juisten omtrek der voorziene uitbreiding,

e) de verschillende strooken volgens de bouwbestemming.

Bij het plan wordt een omstandige toe- lichting gevoegd, meldend hoe elke strook zal geregeld worden naarovolgens zij tot zomerverblijf, nijverheids- of volkskwar- tier zal voorbestemd zijn.

Zij vermeldt daarenboven welke dienst- baarheden van gezondheids-, schoonheids- of oudheidkundigen aard de gronden zul- len bezwaren, alsmede het programma van parken en vrije gronden of beboschte re- servaat, met de daaraan verbonden ver- bintenissen door de gemeente opgenomen.

Plan en memorie worden ter inzage der belanghebbenden neergelegd ten gemeen- tehuize, afgekondigd naar de gebruikelijke wijze mitsgaders in dag- en weekbladen, en nadien voor advies der Deputatie en goedkeuring van den Koning doorgezou- den.

Toch zijn de aldus bekrachtigde doku- menten niet onveranderlijk. Zij kunnen steeds wijzigingen ondergaan langs dezelf- de wegen om.

Werd het plan niet opgesteld binnen den wettelijken tijd, zoo kon de bestendige Deputatie optreden in de plaats en op de kosten der gemeente, zooals zij optreden zou in geval verscheidene verbonden ge- meenten onderling over het plan niet ak-koord vielen. De gemeente kan echter te- gen elke beslissing der provincie beroep doen op den Koning.

Alle overige gemeenten van het land zijn vrij een uitbreidingsplan van urbani- satie op te maken en te doen goedkeuren, om van de daarmee verwante rechten te genieten.

♦♦

Welke zijn die rechten?

Van af de nederlegging der dokumenten op het gemeentehuis ter opening van het onderzoek de commodo & incommodo, zoo luidt het wetsontwerp —, van af de inwil- liging door den Koning, meent de Commis- sie van den Senaat —, kan, zonder toela- ting van het college van burgemeester en schepenen, niet meer gebouwd of her- bouwd, gewijzigd of afgebroken worden in zake huizen noch planten, binnen den kring van het plan. (1)

(1) Hier heeft de Commissie van den Senaat een gepaste mildering voorgesteld. Er bestaat, meenen wij, geen reden om af te wijken van het gewoon recht, wanneer een bouwvergunning wordt aangevraagd in overeenstemming met de bedoelingen van het urbanisatieplan. De gemeen- te heeft er toch alle voordeel bij het plan zoo spoedig mogelijk te zien verwezenlijken. De Com- missie breekt hier af met het uitsluitelijk recht van weigering der gemeente, en herstelt de cen- suur der provincie en het beroep op den Koning.

372

Het College mag zelfs dergelijke toela- ting niet meer geven op gronden die in het plan voorbehouden werden voor wegen, plaatsen, bosschen of openbare gebouwen. Deze dienstbaarheid non aedificandi om- grijpt tevens den vóórgordel der woningen vrijgehouden voor latere straatverbree- ding.

De onbeschikbaarstelling der gronden duurt tien jaar, zonder vergoeding. Na verstrijken van dit tijdstip, kan elk eige- naar, wien toelating tot bouwen wordt ge- weigerd, de gemeente in mora stellen zijn pand te koopen. Die maning geldt als ver- vulling der voorafgaandelijke pleegvor- men voor onteigening indien de gemeente het geding inspant binnen de drie maan- den, zooniet herneemt de eigenaar de vrije beschikking van zijn goed alsof er geen aanlegplan bestond. Het zelfde recht wordt hem gegund zoo de gemeente de onteige- ningsvergoeding niet betaalt noch ter con- signatie vastlegt binnen den tijd daartoe door het vonnis bepaald.

Wanneer het initiatief der inpalming uitgaat van de gemeente zelf, dan gelden de gewone regels op het stuk, naar plans van lijnrichting of van strooksgewijze onteigening.

Edoch het wetsontwerp voert nog an- dere nieuwigheden aan.

Als de meerderheid der boordegenaars van een nieuwen weg, voorzien in het ur- banisatieplan, te zamen de twee derden bezitten der in te lijven gronden, mogen zij aanbieden onmiddellijk de kosten van aanleg der wegenis te dragen, wat de ge- meente verplicht binnen het jaar over te gaan tot onteigening der overige gronden en ononderbroken uitvoering der werken.

De Gemeenteraad mag, mits advies der Deputatie en goedkeuring bij Koninklijk besluit:

1° ten laste der boordegenaars van straten, stegen en alle private wegen, werken voorschrijven om de leefbaarheid, gezond- heid, verlichting en politie der wegen te verzekeren, en de voorwaarden bepalen onder dewelke hij in hunne plaats treden zal voor uitvoering der werken;

2° bedingen dat straten, stegen, door- gangen, welke vermoed worden te hooren bij het buurtverkeer, eigendom der ge- meente zullen worden na uitvoering der werken, zonder vergoeding;

3° openings- en bewapeningskosten van nieuwe wegen in eigen beheer maken en aan de aanpalende eigenaars opleggen;

4° idem voor verbreedingskosten of in- lijving van private doorgangen bij de buurtwegen.

Deze macht namelijk in 2° aan de ge- meenten toegekend, kan aan oningewijden buitenmatig schijnen; in der waarheid is het een voordeel voor de boordegenaars, — welke hun aanpalende gronden in waar- de doen stijgen door de onkosten spruitend uit het doortrekken eener straat, — die uitgeruste wegen aan de gemeenschap te verlapen om van verder onderhoud, ver- lichting, kasseiing, bewaking enz. voor eeuwig gespaard te blijven.

♦♦

Hier kan de lezer aan 't twifelen gaan of vele buitengemeenten de middelen zullen hebben, al schoten nog hun wilskracht en kunde niet te kort, om urbanisatieplannen door te drijven.

Maar, daargelaten dat geringe agglomeraties gesubsidieerd worden door Staat en provincie, is het wel zeker dat in den eersten tijd de wet bijna uitsluitelijk zal dienstig zijn voor steden en voorsteden.

Om nu de fut er in te krijgen zonder aan de gemeentelijke zelfstandigheid te tornen, worden, naar luid van het ontwerp, een hooge Commissie van Stedenbouw ingesteld om alle ingezonden plannen te ordenen en te verbeteren, en provinciale komiteeën om de plaatselijke besturen wakker te schudden en te helpen.

Wie verder zou gaan en onze gemeenten verlagen tot loutere werktuigen van centrale bevelers, zou onkundig blijken te zijn van de psychologie onzer gemeenten.

**

Een onuitgevochten punt blijft het te weten in hoeverre de waardevermeerdering der gronden, ontstaan tusschen den datum van het toekomstplan en dezen der onteigening, zal te goede komen aan de gemeenschap. Indien men de nieuwe gedachte leven en bloei wil inspuiten, dan moet er doortastend worden te werk gegaan. Anders durft geen dorpsbestuur zich aan dien groothedswaan begeven en verkiezingen trotseeren. Wat wordt er in onze volkssamenleving van den herder die, om zijn kudde te behoeden, zijn zienersblik vóór uit op den weg laat wijden, waar zijn schapen grazen met den kop gebogen naar het naastgroeïend pijltje gras?

Het wetsontwerp stelt voor de vergoeding te schatten naar de koopwaarde door het onteigende verkregen tusschen de achttien maanden en de zes maanden vóór het commodo & incommodo, op grond der opbrengst van de goederen, en zonder in acht te nemen de meerwaarde van het pand wegens werken sindsdien uitgevoerd zonder uitdrukkelijke toestemming van het College.

De senatoriale Commissie houdt het hekken aan den vroegeren stijl, en laat den eigenaar toe te teren op de vertien-

dubbeling van den prijs van zijn land, al heeft hij daar noch verdienste noch schuld aan. Die hebzuchtige opvatting, ontbloeit van alle altruïsme, is niet meer van onzen tijd. De gemeenschap moet de vrucht van haar eigen werk kunnen plukken.

**

Het laatste progres door het wetsontwerp nagestreefd, is de verkaveling der gronden.

«Elke verkaveling, zegt art. 18, van »privaat eigendom binnen de grens van »het plan gelegen, moet vooraf door het »College van burgemeester en schepenen goedgekeurd worden...»

De betrachting is dat elke woning behoorlijken toegang krijgje tot den openbaren weg, en aan dusdanige vorm en afmetingen en schikkingen kunne worden aangepast dat de inwoner van het maximum voordeelen der ligging geniet.

Het ontwerp gaat zooverre dat het de gemeente noodt tot minnelijk optreden tusschen belendende grondbezitters om de afpaling huaner gronden te wijzigen, waar de verkaveling niet behoorlijk kan geschieden. Moedwil zou desnoods aan banden gelegd worden door gemeentelijke onteigening der noodige strook. Dit stelsel van «hergroepering» der eigendommen is zoo maar niet uit den grond gestampt. Het werd voorgebracht op verschillende congressen, in 1925 te Parijs, in 1929 te Sevilla. Een lid van den belgischen Senaat, hr Huysman-Van den Nest, komt het zoo pas te formuleeren in een wetsontwerp betrekkelijk «le remembrement et lotissement des propriétés non bâties», neêrgelegd ter zitting van 29 December 1932.

**

Wat betreft het algemeen ontwerp van urbanisatie hierboven ontleed, het is op verre na geen eersteling. In Zweden aller eerst sinds 1874, in Duitsland het jaar nadien, werden wetten ingevoerd voor Stedenbouw. Maar van bijzonder belang zijn voor ons de «Town Planning Act», van kracht in Engeland sinds 1909, de «Woningwet» voor Holland van 22 Juni 1901, stelselmatig verbeterd in 1905, 1915, 1918, 1919, 1920 en 1921, en de fransche wet van 14 Maart 1919 aangevuld door deze van 19 Juli 1924.

Hector LE BON.

eigendomsrecht overgebracht is op de onteigende partij, daar dit vonnis — volgens artikel 20 der wet van 17 April 1835 — onmiddellijk ten kantore der hypotheekbewaring dient overgeschreven te worden; doch het is eveneens buiten twiifel dat de onteigende, vroeger eigenaarster, in bezit gelaten wordt van 't onteigende goed en 't genot ervan blijft genieten alsook het vruchtgebruik, in gevolge artikel 11 der Grondwet, zeker tot op den dag der betaling van de vergoedingen welke vastgesteld dienen te worden door een opvolgend vonnis van verklaring van tooltooiing der pleegvormen;

Aangezien de vraag rijst of het voor de onteigende partij afdoende is over te gaan tot de storting der toegestane vergoedingen, om van dit oogenblik af het recht van verdere genot van burgerlijke of natuurlijke vruchten van het onteigende goed aan den onteigenden te ontzeggen;

Aangezien weliswaar het vonnis van 9 Juli 1927, de vergoedingen toekennende, in zijne beschikking uitdrukkelijk zegt voor recht dat, mits consignatie of storting der vergoedingen, de onteigende partij bepaald over het onteigend goed beschikken zal, maar dat men geenszins deze rechtspraak mag verklaren als inbreuk makende op de bepalingen van art. 12 van de wet van 17 April 1835;

Aangezien het niet twijfelachtig is dat de storting der vergoedingen ter consignatiekas in zich zelve onvoldoende is om de onteigende partij over het volledige eigendomsrecht te doen genieten; dat deze eerst de storting ter kennis van den onteigende moet brengen, en dit bij middel van een rechterlijke betekening;

Aangezien het niet blijkt dat eenige betekening gedaan werd vóór September 1927; dat hieruit voortspruit dat de onteigende — tot alsdan niet wettelijk in kennis gesteld van de gedane storting, zich steunende op de bepalingen van art. 12 alsook op het rechterlijk beginsel «idem est non esse et non significari», en altoos nog in het bezit van het onteigende goed — zeker het recht had zich vruchten of huurgelden, in Augustus vervallen en geind, toe te eigenen;

Wat nu de huurgelden betreft geind in September: dat het innen door onteigende eveneens geoorloofd was daar de betekening der storting haar maar eerst, indien bewezen, op eerste September gedaan werd, wanneer de huurgelden, dienselfden dag vervallen, aan onteigenden gestort en betaald dienden te worden;

Aangezien art. 12 in een en hetzelfde lid bepaalt dat, op zicht van de betekening van het bewijs van storting, de begunstigde, bij bevel van den Voorzitter verleend op verzoekschrift, in bezit zal gesteld worden;

Aangezien uit die bewoordingen afgeleid mag worden dat het hier gaat om een onontbeerlijke formaliteit, aan de onteigende partij voorgescreven en door deze te vervullen alvorens zij gerechtigd zal zijn zich in het bezit te stellen van het onteigend goed en te genieten van het volledige en onbepaalde eigendomsrecht;

Aangezien de zienswijze bevestigd werd door de rechtspraak (Rechtbank van Brugge, 21 Januari 1884, Pand. Pér., 108);

Aangezien in feite op verzoekschrift van 5 September 1927 het bevel van den heer Voorzitter verleend werd op den 6^{en} daaropvolgend en dit bevelschrift uitdrukkelijk zegde: «aangezien de pleegvormen vervuld zijn geworden, stellen verzoekerster in het bezit van de onroerende goederen waarvan gewag»;

Dat uit deze verklaring mag afgeleid worden dat het verleen van een bevel door de wet is ingesteld zoowel ten voordeele van den onteigenden persoon als ten voordeele van den onteigende, en dat het als noodzakelijk moet worden beschouwd om voorafgaandelijk te onderzoeken of de gestorte vergoedingen volledig zijn en aan de vereischten van het vonnis, dat de vergoedingen toekent, beantwoorden, en om maar eerst nadien, in geval van gelijkvormigheid, de inbezitstelling ten voordeele van den onteigende uit te spreken;

Aangezien het bevel van de Voorzitters in zake onteigeningen als een echt vonnis van gemeen recht dient aanzien te worden (cfr. Picard, Traité de l'expropriation pour cause d'utilité publique, deel II, blad. 373);

Aangezien uit het voorgaande de gevolgtrekking mag afgeleid worden dat de storting op zich zelve onvoldoende is om de onteigende van zijn bezit en van het recht der inning der vruchten te berooven;

Aangezien aanlegster wel opwerpt dat er, in geding tot onteigening tot openbaar nut, zich enkel drie phasen moeten voordoen; ten eerste het vellen van het vonnis ter verklaring van tooltooiing der formali-

teiten, ten tweede het vonnis van toekenning der vergoedingen en ten derde de storting ter consignatiekas;

dat dus alle rechten tot innen of toe-eigenen der vruchten vanaf dit oogenblik geschorst zijn en ten einde loopen;

Dat daarenboven het verzoekschrift tot den Heer Voorzitter te richten en het verleen van dezes bevel enkel beoogen het vergunnen van dwangmiddelen ten dienst der onteigende partij, om deze toe te laten desnoods tot uitdrijving over te gaan van onteigenden of van derden, die zich op het onteigend goed zouden bevinden, en dat het hier dus enkel gaat over een bijkomende rechtsvordering gansch vreemd aan onteigende en waarop deze geen aanspraak mag doen;

Aangezien tegen deze opmerking dient aangestipt te worden dat aanlegster hier een verwarring schijnt te doen tusschen de uitwerksels van het uitgesproken bevel, die aanlegster de noodige dwangmiddelen verschaft tot verwezenlijking van het inbezitstellen en het verleen van het bevel zelf dat, door artikel 12 der wet van 1835 vereischt, een rechterlijke eind- of controolbeslissing daartelt;

Aangezien uit het voorgaande blijkt dat die opwerping geen stand kan houden;

Aangezien ten slotte aanlegster nog opwerpt dat de vergoedingen ter consignatiekas, intrest ten voordeele van verweerster opbrengen, en dat het logisch en billijkheidshalve niet aan te nemen is dat onteigende zich terzelfder tijd de vruchten van het goed zou toe-eigenen;

Aangezien te dien opzichte in aanmerking dient genomen te worden artikel 13 der wet van 13 Nivose van 't jaar XIII, vormende artikel 6 der wet van 23 December 1861, dat bepaalt dat de eerste maand op de gestorte vergoedingen ter consignatiekas geen intrest berekend wordt, dat later de vergoedingen 3 % zullen opbrengen, doch dat zij ophouden eenigen intrest op te brengen op den laatsten dag van de maand die de maand voorafgaat tijdens dewelke de vergoedingen ontvangen worden door onteigende;

Aangezien het niet bewezen is, en aanlegster overigens niet het minste voorstel doet dit te bewijzen, als zou in het huidige geval, verweerster van eenigen intrest begunstigd zijn geweest, opgebracht tusschen 5 Augustus 1927, datum der storting, en 20 September 1927 datum van betekening van het Voorzitter-bevel van inbezitstelling;

Aangezien ware het anders er zou dienen rekening gehouden te worden met het verschil tusschen de verworven intresten en de geïnde huurgelden, gelijkvormig de rechtspraak dat het niemand geoorloofd is zich ten nadeele van een rechthebbende te verrijken;

Aangezien uit dit alles voortspruit, dat verweerster gerechtigd was de huurgelden te innen, in ieder geval zich diegene die vervallen waren in Augustus 1927 toe te eigenen; en wat de huurgelden op 1 September geind betreft, was zij ook gerechtigd bij gemis aan het verwerven van intrest op de vergoedingen, die te ontvangen en zich toe te eigenen, doch enkel het gedeelte berekend tot op 20 September 1927, dag waarop de betekening van het bevel van inbezitstelling van 6 September werd gedaan; dat niet kan en ook niet betwist wordt dat vanaf deze betekening alle rechten van gebruik, voortspruitende uit het door verweerster in bezit blijven der goederen, vernietigd en verbroken werden en dat bij gevolg de huurgelden berekend op het tijdstip van 20 September tot en met 30 September 1927 ten goede komen aan aanlegster hetzij de somme van 526,38 fr.;

Aangezien verweerster zooals gezegd voorstelt deze somme te betalen;

Aangezien dit aanbod, bij gemis van het vervullen van de formaliteiten voorzien door artikel 812 en volgende van het B. W., niet regelmatig is en dus niet als voldoende dient aanschouwd te worden;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere, meer uitgebreide of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart zich bevoegd;

En recht doende, zegt voor recht dat de eisch van de aanlegster ontvankelijk doch ongegrond is in de mate dat zij de terug-gave der huurgelden door verweerster ontvangen op Augustus 1927 tot op 20 September 1927 vergt;

Verwijst verweerster tot het terugbetalen aan aanlegster van een somme van vijf honderd zes en twintig frank 38 cent. met de rechterlijke intresten en tot een vierde der gerechtskosten, en aanlegster tot de drie vierden der gerechtskosten;

Verklaart het tegenwoordig vonnis uit-

RECHTSPRAAK

BURGERLIJKE RECHTBANK
VAN ANTWERPEN

2 JULI 1931

Voorzitter: M. Moreels
Rechters: M.M. Casteleyn en Delvaux
Pl.: Mr Verbaet en Mr Luc. Schöller

ONTEIGENING — OVERGANG VAN HET GENOT VAN HET ONTEIGENDE ONROERENDE GOED — BETEKENING VAN DE STORTING DER VERGOEDING OP DE CONSIGNATIEKAS EN VAN HET BEVEL VAN INBEZITSTELLING — ART. 12 VAN DE WET VAN 17 APRIL 1835.

De storting op de Consignatiekas van de door de rechtbank vastgestelde vergoeding is op zich zelve onvoldoende om den onteigende van zijn bezit en van het recht op inning van de vruchten te berooven.

De betekening van het bewijs dezer storting en van het bevelschrift van den Voorzitter, voorzien in art. 12 van de wet van 17 April 1835, is een onontbeerlijke formaliteit, aan de onteigende partij voorgescreven en door deze te vervullen alvorens zij gerechtigd zal zijn zich in het bezit te stellen van het onteigende goed en te genieten van het volledige en onbepaalde eigendomsrecht.

Stad Antwerpen t/ We Van Hombeeck

Aangezien de vraag strekt tot terugbetaling door verweerster van huurgelden ten beloope van 2903,17 fr., die volgens aanlegster aan haar toekomen; aangezien deze vraag gesteund is op het feit dat aanlegster op 5 Augustus 1927 de vergoedingen, die aan verweerster toegekend waren bij vonnis van 7 Juli 1927 in zake onteigening van een eigendom toebehoorend aan

verweerster, gestort heeft ter Consignatiekas;

Aangezien de door verweerster ontvangen huurgelden vervielen op 1 Augustus en op 1 September 1927;

Aangezien verweerster beweert gerechtigd te zijn geweest de huurgelden te innen en te bewaren, ten minste tot op 20 September 1927, en dit niettegenstaande de storting der vergoedingen op de Consignatiekas; aangezien verweerster inderdaad beweert dat deze huurgelden haar toekamen, omdat de betekening van de aangifte van storting, door den agent der Consignatiekas afgeleverd, haar maar eerst in September werd gedaan, en omdat anderzijds het bevel van inbezitstelling van den heer Voorzitter der Rechtbank alhier, op 6 September geveld, haar maar eerst op 20 September werd betekend;

Aangezien de stelling van verweerster gesteund is op de noodzakelijkheid van het vervullen van de pleegvormen «Bevel van inbezitstelling en betekening dezer», luidens art. 12 der wet van 17 April 1835, die volgens haar een onverdeelbaar deel der rechtsvorderingen daartstellen en de proceduur in zake van onteigening voltooien en tot dewelke noodzakelijkerwijze dient overgegaan te worden; dat tot de verwezenlijking van gezegde pleegvormen zij volle recht geniet om alle huurgelden alsook alle natuurlijke of burgerlijke vruchten voortgebracht door het onteigende goed, te ontvangen, om ze zich toe te eigenen;

Aangezien de rechtsleer aanneemt en het geenszins betwist kan worden dat, bij het vellen van het vonnis van verklaring van tooltooiing der pleegvormen het

voerbaar bij voorbaat, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, behalve voor de kosten.

NOTA. — In zelfden zin: Picard: uitg. 1875, d. I, blz. 283 en d. II, blz. 372 en vlg. — Pand. Belges, V° Expropriation pour cause d'utilité publique (Formalités), n° 264, 436. — Brugge, 21 Januari 1884, Pas. 1884, III, 108.

De bewering van het vonnis (zonder belang in casu) dat «er zou dienen rekening gehouden te worden van het verschil tusschen de verworven intresten en de geïnde huurgelden gelijkvormig de rechtspraak dat het niemand geoorloofd is zich ten nadeele van een rechthebbende te verrijken» schijnt onjuist. Aangehaalde rechtspraak bedoelt enkel «verrijking zonder oorzaak». De eventuele verrijking van den onteigenden vindt haar oorsprong in wetsbepalingen. Ten andere zou de eventuele «verarming» van den onteigenaar mogelijk kunnen te wijten zijn aan den duur der plegvormen of aan eenige nalatigheid vreemd aan den onteigenden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1 JULI 1932

Voorzitter: M. Soenen

Rechters: M.M. Verstraete en Axters

Pl.: Mr Lauwers V. en Mr Vanden Bussche L. B.

KOOPVERNIEGTIGENDE GEBREKEN BIJ
HUIDDIEREN — ACTIO REDHIBITORIA —
ACTIO QUANTI MINORIS NIET ONTVANKE-
LIJK — MOND EN KLAUWZEER — ZICHT-
BAAR GEBREK.

Daar mond- en klauwzeer door het K. B. van 3-IX-1885 niet als koopvernietigend gebrek opgegeven is, moet deze ziekte bij de toepassing van artikel 1641 en 1644 B. W. beschouwd worden als een zichtbaar gebrek dat tot geen koopvernietiging aanleiding kan geven.

Bij koop van huisdieren is alleen de «actio redhibitoria» aan den koper gegeven.

Daar de «actio quanti minoris» niet mag ingespannen worden bij koop van huisdieren (art. 1 en 12 van de wet van 25 Oogst 1885) is de vordering tot schadevergoeding wegens gebreken van het gekochte dier niet ontvankelijk.

Claeys t/ Deruyter

Aangezien beroepene eene vordering had ingespannen ten einde eene schadevergoeding te bekomen van 2500 frank omdat de twaalf zwijnen door hem van beroeper gekocht, aangetast geweest waren door mond- en klauwzeer;

Aangezien een verkoper slechts verantwoordelijk is voor de verborgen gebreken van het verkochte (art. 1641 B. W.); dat hij nimmer moet verantwoorden voor zichtbare gebreken;

Aangezien, in zake verkoop van varkens de wet van 25 Oogst 1885 bepaalt dat enkel als een verborgen gebrek zullen kunnen beschouwd worden, de ziekten en fouten naderhand door 's lands Bestuur te bepalen; dat het K. B. van 3 September 1885 het mond- en klauwzeer niet vernoemt, dat tengevolge van het beperkend karakter van deze opsomming, deze ziekte enkel en alleen als een zichtbaar gebrek mag beschouwd worden;

Aangezien beroepene deze ziektesporen zooveel te min mag inroepen als een verborgen gebrek, dat er spruit uit de gegevens van het bundel van beroepene dat bij de verkochte varkens «de teennagels waren afgegroeid en de nieuwe hoorn slechts een centimeter lang was»; dat beroepene deze kenmerken even goed als gelijk wie bij een zelfde oppervlakkig onderzoek kan vaststellen, en zulks nog te meer dat hij in zijne hoedanigheid van koopman in varkens beter dan anderen op de hoogte moet zijn;

Aangezien een koper zelfs bij aanwezigheid van verborgen gebreken bij het verkochte, enkel de keus heeft, ofwel de verbreking van den verkoop, desgevallend met of zonder schadevergoeding, ofwel de vermindering van de koopsom aan te vragen (art. 1644 B.W.);

Aangezien beroepene zonder de vernietiging van den koop te vorderen, betaling vraagt eener som van twee duizend vijf honderd frank ten titel van schadevergoeding; dat deze vordering niet anders is dan een bedekte «actio quanti minoris», de schadevergoeding eene teruggave op den koopprijs daarstellende;

Aangezien in zake verkoop van varkens de wet van 25 Oogst 1885, artikels 1 en 12 iedere actio quanti minoris uitsluit, zoodat artikel 1644 B. W. in deze niet toepas- selijk is;

Om deze redenen:

De rechtbank... aanvaardt het beroep, doet te niet het vonnis van den eersten rechter, wijst de beroepene af van zijn vordering en veroordeelt hem tot de kosten behalve de kosten van het verzet in eersten aanleg welke ten laste vallen van beroeper.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN YPER

ZITTING VAN 17 NOVEMBER 1932

Voorzitter: M. Fernand Haus

Rechters: M.M. Matton en Heyvaert

Pl.: Mr Van der Mersch en Mr Waterblee

WETGEVING OP HET VERKEER — PRIORITEIT IN RECHTE EN IN FEITE (art. 2 K. B. 1-6-31).

I. De gebruiker van een ondergeschikten weg mag enkel de hoofdbaan oprijden wanneer het hem mogelijk is, zonder zijn snelheid te vermeerderen, zich op de hoofdbaan in een normale positie te stellen vooraleer een aankomende gebruiker der hoofdbaan het kruispunt bereikt.

II. De gebruiker van den hoofdweg wordt echter hierdoor niet ontslagen van de verplichting der elementaire voorzichtigheid: indien hij een auto uit een zijweg ziet komen in overtreding tegen de principes van prioriteit, moet hij in de mate van het mogelijke vertragen of zelfs stoppen om de botsing te vermijden.

Degrendel, beroeper t/

O. M. en Naessens (burg. partij)

Aangezien beroeper Degrendel vervolgd werd om te Moorslede, op 7 Mei 1932, terwijl hij met een tracteur uit een ondergeschikten weg op de hoofdbaan kwam gereden, niet nagezien te hebben of deze laatste zonder gevaar van botsing kon opgereden worden;

Aangezien ter zaak niet betwist wordt dat de burgerlijke partij op den hoofdweg reed en beroeper uit een ondergeschikte baan kwam; dat het verder bewezen is dat beide voerders de noodige verwittigingsseinen hebben gegeven;

Aangezien dus enkel en alleen nog dient onderzocht te worden aan welk voertuig het recht van voorrang toekwam;

Aangezien de laatste verordeningen op het verkeer als principieel daarstellen dat de gebruiker van den hoofdweg den voorrang bezit op den gebruiker van den ondergeschikten weg (Art. 2 K. B. 1-6-1931); Aangezien deze wetsbepaling voor doel heeft het snel verkeer op de groote banen zoo weinig mogelijk te belemmeren; dat de gebruiker van een hoofdweg op gezegd recht van voorrang aanspraak kan maken, niet alleenlijk wanneer beide voertuigen gelijktijdig op het kruispunt uitkomen, maar nog telkens het hem mogelijk is dit kruispunt voorbij te rijden zonder zijn snelheid te vermeerderen;

Aangezien daaruit volgt dat de gebruiker van den ondergeschikten weg de hoofdbaan enkel mag oprijden wanneer het hem mogelijk is, zonder zijn snelheid te vermeerderen, zich op gezegde baan in een normale positie te stellen zonder in botsing te komen met den aankomenden gebruiker der baan;

Aangezien het blijkt uit de gegevens der zaak, dat, in het huidige geval, beroeper, op het oogenblik der aanrijding, de zwenking naar links die noodig was om op den rechterkant der hoofdbaan te komen nog niet volledig gedaan had, alhoewel hij reeds de 2/3 van de breedte der hoofdbaan overschreden had; dat hij zich aldus nog altijd in een abnormalen toestand bevond tegenover den gebruiker der hoofdbaan toen deze het kruispunt bereikte;

Aangezien zulks genoegzaam bewijst dat beroeper, bij 't naderen van de hoofdbaan de noodige maatregelen niet genomen heeft om zich te vergewissen of ze zonder gevaar van botsing of aanrijding kon bereikt worden;

Aangezien de betichting dus als genoegzaam bewezen voorkomt en de eerste rechter een juiste toepassing der strafwet heeft gedaan;

Voor wat aangaat den eisch van de burgerlijke partij:

Aangezien de bewering der burgerlijke partij, dat het principieel voorzien in artikel 2 van het K. B. van 1-6-31 radikaal zou zijn, niet kan aangenomen worden, daar het mogelijk inzicht van den wetgever het snel verkeer op de hoofdbanen zoo weinig mogelijk te belemmeren, geenszins den gebruiker van den hoofdweg kan ontslaan de regels der elementaire voorzichtigheid in acht te nemen; dat deze aan alle gebruikers der baan de verplichting opleggen ten allen tijde meester te zijn van hun stuur en de noodige maatregelen te nemen om gelijk welke belemmering of hinderpaal, die op de baan mocht opduiken, te ontwijken;

Aangezien het in feite bewezen is dat, op 't oogenblik der aanrijding, het voertuig door den beroeper bestuurd, over het midden der hoofdbaan was en zelfs de zwenking naar links had begonnen (zie vaststellingen van den politiekommissaris en getuigenis Debels);

Aangezien een tractor met wagen noodzakelijkerwijze traag rijdt en een camionnet (burgerlijke partij) op een groote baan natuurlijk een grootere snelheid heeft; dat, wanneer men zulks in aanmerking neemt, men aannemen moet dat de burgerlijke partij, op het oogenblik dat beroeper op de groote baan kwam aangereiden en reeds het midden ervan het bereikt nog op genoegzamen afstand was om den aankomenden tracteur te bemerken en aldus de verplichting had te vertragen; dat zij desondanks een zwenking naar links deed en nog wilde voorbijsteken; dat zij zodoende een onvoorzichtigheid beging waarvan zij de gevolgen moest dragen;

Aangezien de burgerlijke partij zooveel te meer moest voorzichtig zijn dat, volgens haar eigen bekentenis, een stilstaande camionnette het zicht der baan belemmerde in de richting van het kruispunt;

Aangezien uit dit alles mag afgeleid worden dat de burgerlijke partij een derde der verantwoordelijkheid van het ongeval dient te dragen;

Om deze redenen:

De Rechtbank, vonnissend in beroep, bekrachtigt het vonnis van den eersten rechter voor wat aangaat de toegepaste straf; doet het vonnis waartegen beroep, te niet voor wat betreft de toegekende schade-loosstelling en opnieuw beslissend, zegt dat de burgerlijke partij een derde der verantwoordelijkheid in het kwaestieuze ongeval draagt en de beroeper de overige twee derden.

Veroordeelt beroeper tot de gedingskosten van beide aanleggen.

VREDEGERECHT VAN BERCHEM

3 JANUARI 1933

Vrederechter: M. A. Baeten

Pl.: Mr Cassiers t/ Mr Diercxsens

I. De erfdienstbaarheden zijn uitzonderingen op het algemeen principieel van het absoluut karakter van het eigendomsrecht. Zij moeten in engen zin uitgelegd worden.

II. Een erfdienstbaarheid van «wegenis met kruiwagens» sluit het recht van wegenis te voet of per fiets niet in.

III. Een erfdienstbaarheid van «wegenis met een kruiwagen» verplicht den eigenaar van het lijdend erf de noodige breedte te laten voor het doorrijden van een kruiwagen met lading (1.50 m. wegbreedte).

Vereycken t/ Fret

Aangezien de eisch strekt om te hooren zeggen dat ten bate van eigendom van aanlegger een erfdienstbaarheid bestaat van wegenis met kruiwagens, verweerder te hooren veroordeelen alle letsels weg te nemen die de uitoefening ervan zouden beletten, te hooren bepalen door Ons dat de breedte der wegenis met kruiwagens 1,50 meter bedraagt, verder te hooren zeggen waar die wegenis zal loopen en dat zij ook dienstig zal zijn voor allen doorgang ten bate van aanleggers eigendom, samen met verwijis tot de kosten des gedings;

Herzien Ons tusschenvonnissen de dato 6 December 1932, het schouwen der plaatsen bevelende;

Aangezien verweerder erkent dat er ten bate van aanleggers eigendom, gelegen te Wilrijk, Oude Baan, 250, eene erfdienstbaarheid van wegenis met kruiwagens bestaat ten laste van het aanpalend eigendom van verweerder;

Aangezien verweerder beweert dat de breedte van bedoelde wegenis slechts 1 meter moet bedragen; dat Wij ter plaatse bestatigd hebben dat verweerder werkelijk, tusschen zijn stal en dien van aanlegger, de bedoelde wegenis tot eene breedte van 0,95 à 1 meter beperkt;

Aangezien de akte van verkoop de dato 7 Oktober 1920, verleend door Meester Laurent Meeus, notaris te Wilrijk, geboekt, de betwiste erfdienstbaarheid instelt in de volgende bewoordingen: «Het huis nummer 64 heeft ook recht van wegenis over den eigendom nummer 62, met kruiwagens om op de Oudestraat te komen» en de breedte van bedoelde wegenis niet nader bepaalt;

Aangezien algemeen aangenomen wordt dat de breedte van eene «wegenis te voet» (zonder dieren of voertuigen) moet bepaald worden op 1 meter; dat even algemeen voor eene «wegenis met kar en paard» eene breedte van 3 meters aangenomen wordt, alhoewel eene gewone kar feitelijk slechts 1.40 meter spoor; dat men klaarblijkelijk voor eene «wegenis met kruiwagens» eene grootere breedte moet toestaan dan voor eene eenvoudige «wege-

nis te voet»; dat men klaarblijkelijk ook, bij het bepalen der breedte van eene «wegenis met kruiwagens», evenals dit het geval is bij het bepalen der breedte van eene «wegenis met kar en paard», rekening moet houden, niet enkel met de normale breedte van het bedoelde voertuig, maar ook met de normale breedte van een lading die buiten het voertuig reikt b.v. eene lading hooi of stroo; dat dan ook de breedte van de betwiste wegenis, volgens het verondersteld gemeen inzicht der partijen, moet bepaald worden op 1,50 meter, en verweerder gehouden is de letsels, die de uitoefening van de betwiste erfdienstbaarheid over zulke breedte beletten, weg te nemen;

Aangezien het niet bewezen is dat verweerder de uitoefening der betwiste erfdienstbaarheid op eenige andere wijze belet of belemmert;

Aangezien, namelijk, verweerder te recht beweert dat bedoeld recht van wegenis niet geldt voor allen doorgang ten bate van aanleggers eigendom (eenvoudig te voet, met velo, enz.), doch enkel voor doorgang «met kruiwagens»; dat immers de titel uitdrukkelijk bepaalt «wegenis met kruiwagens»; dat, daar de erfdienstbaarheden afwijkingen daarstellen van het beginsel der vrijheid van de eigendommen, die bepaling in engen zin moet uitgelegd worden; dat bedoeld recht van «wegenis met kruiwagens» dan ook niet mag uitgelegd worden als begrijpende het recht van wegenis te voet, zonder kruiwagens, of welke andere uitbreiding ook; dat Wij trouwens ter plaats hebben vastgesteld: 1° dat het eigendom van aanlegger bestaat uit eene woning aan de straat, een koer daarachter, verders een kleinen stal en een grooten hof; 2° dat de woonkamer van aanlegger aan de straat gelegen is en de voordeur rechtstreeks tot die woonkamer toegang verschaft; dat deze vaststellingen bevestigen dat de betwiste wegenis door de partijen bedoeld werd als «wegenis met kruiwagens» zonder meer, voor de uitbating van den stal en den hof van aanlegger;

Om deze redenen:

Wij, Achiel Baeten, Vrederechter van het kanton Berchem-Antwerpen, uitspraak doende tegensprekelijk en in laatsten aanleg, zeggen dat er ten bate van het eigendom van aanlegger, gelegen te Wilrijk, Oude Baan, 250, eene erfdienstbaarheid van wegenis met kruiwagens bestaat ten laste van het aanpalend eigendom van verweerder en dat de breedte van bedoelde wegenis 1,50 meter bedraagt; zeggen voor recht dat die wegenis niet dienstig is voor allen doorgang, doch enkel voor doorgang met kruiwagens; veroordeelen verweerder om alle letsels weg te nemen die de uitoefening van dit recht van wegenis beletten.

Uit de Pers

De Vervlaamsching van het Gerecht

Wij nemen de volgende mededeeling over uit het blad «De Morgenpost», mededeeling die stellig onze lezers veel ge- noegen zal doen.

HET GEBRUIK DER TALEN IN GERECHTSZAKEN

De regeling van het taalgebruik in gerechtszaken, welke tengevolge van de parlementsontbinding eenige vertraging heeft ondergaan, zal kortelings aan de beraadslaging der Kamer worden onderworpen. Zoals we meldden werden in den loop dezer week twee teksten bij het bureau der Kamer ingediend. Zaterdagmorgen hebben de volksvertegenwoordigers de twee documenten ontvangen.

Het eerste document behelst twee wetsontwerpen van de regeering: het eene heeft betrekking op het gebruik der talen in burgerlijke zaken en handelszaken in de provinciën West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg, alsook in de arrondissementen Brussel en Leuven; het andere betreft het gebruik der talen voor het Hof van Verbreking.

De teksten zijn dezelfde als deze welke zijn vervallen door de ontbinding der Wetgevende Kamers.

«De regeering, zegt de Memorie van toelichting, heeft het practisch gevonden aldus te handelen en thans geen enkele wijziging te brengen aan de ontwerpen zooals zij oorspronkelijk werden neergelegd. De Kamer kan trouwens gebruik maken van de belangrijke werken, waartoe die ontwerpen aanleiding gegeven hebben bij het onderzoek door de Commissie der

Kamer en door den haar aangeduiden verslaggever.»

De tweede tekst is een oud thans opnieuw ingediend wetsvoorstel «betreffende het gebruik der Nederlandsche taal in gerechtszaken» uitgaande van de Vlaamsche Nationalisten en ondertekend door de hh. Romsée, Leuridan, Borginon en Elias. Ook dit wetsvoorstel werd reeds vóór de Parlementsontbinding een eerste maal ingediend.

De toelichting behelst een korte historische schets van het vraagstuk en eene ontleding voor de verschillende bedoelde rechtscollages, alsmede van de rol vervuld door de verschillende organismen die, naast de magistratuur, bijdragen tot de rechtsbedeeling, waarna de beteekenis van de hoofdbepalingen wordt aangegeven.

DE BEVOEGDE KOMMISSIE ZAL REEDS DINSDAG a.s. VERGADEREN

De bevoegde commissie zal reeds Dinsdag a.s. vergaderen om het vraagstuk te bespreken. Maken thans deel uit van deze commissie: de hh. Meysmans (voorzitter), Marck, De Schrijver, Rubbens, Van den Eynde, Van Dievoet, Delwaide, Bouchery, Craeybeekx, Huart, M.-H. Jaspar, Masson, Soudan en Vandevelde.

Het is wel te voorzien — trouwens de regering heeft daartoe de commissie een wenk gegeven — dat de h. Marck opnieuw zal aangesteld worden tot verslaggever, en dat zijn tekst en zijn merkwaardig verslag, welke ook door de parlementsonbinding zijn vervallen, opnieuw zullen goedgekeurd worden, zoodat de Kamer eerlang de bespreking ervan zal kunnen aanvaarden.

Buitenlandsche Wetgeving

FRANKRIJK

UITBREIDING VAN DE BEVOEGDHEID VAN DE GOEDEMANENRADEN

De betwistingen tusschen ondernemers uit het landbouwbedrijf en hunner arbeiders behoorden in Frankrijk bij toepassing van artikel 5 van de wet van 12 Juli 1905 tot de bevoegdheid van de Vrederechters, zooals trouwens ook in België het geval is ingevolge artikel 3, 5° van de wet van 25 Maart 1876.

Bij de wet van 25 December 1932 worden voortaan de bepalingen van de wet van 27 Maart 1907 betreffende de Goedemennraden toepasselijk op de landbouwuitbatingen (Tekst, appendice au Recueil Dalloz, 1932, n° 13, p. 483).

Het is te hopen dat men in België het niet noodzakelijk zal oordeelen de Fransche wetgeving te volgen in deze nieuwe uitbreiding van de bevoegdheid van de Werkrechtersraden ten nadeele van de sfeer van bevoegdheid van de beroepsrechters.

Wetgeving

WETSVOORSTEL

tot tijdelijke regeling van zekere moeilijkheden bij de tenuitvoerlegging van de landpachten die vóór de abnormale prijsverlaging van de landbouwproducten werden aangegaan

TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

De instemming die ons wetsvoorstel, ter Kamer, vóór de ontbinding, mocht oogsten en het feit dat de Kamerafdelingen het goedkeurden met 61 tegen 3 stemmen en 13 onthoudingen, zetten ons aan, het opnieuw in te dienen, en zulks des te meer, omdat de moeilijkheden die het tracht op te lossen thans zoo actueel zijn als een jaar geleden!

Ziehier in welke bewoordingen wij destijds ons wetsvoorstel toelichtten:

Het wetsvoorstel dat wij U ter bespreking voorleggen zal, ongetwijfeld, niet breedvoerig moeten toegelicht worden. De Kamer weet dat al de landbouwvoortbengselen op abnormale wijze in prijs gedaald zijn en ook, tegen welk bedrag eenige landbouwers, tengevolge van de mededinging, sommige hunner landgoederen hebben moeten verhuren.

Het lijkt ons dat vele dezer gevallen belangwekkend zijn en dat het de plicht van den wetgever is in te grijpen en de quaestie vóór het Parlement te brengen.

Wij zijn van meening dat men, door den huurder die, tusschen 1 Januari 1926 en 1 Januari 1932, een pacht afgesloten heeft, tijdelijk gelijk te stellen met den pachter die zich op artikel 1769 van het Burgerlijk Wetboek beroepen mag, een daad van rechtvaardigheid en gerechtigheid stelt, welke strookt met de belangen van de Natie evenzeer als met welbegrepen belang van de eigenaars en de huurders.

P. de LIEDEKERKE.

WETSVOORSTEL

Eenig artikel.

Indien de pacht van een landgoed voor verscheidene jaren werd aangegaan of vernieuwd, tusschen 1 Januari 1926 en 1 Januari 1932, kan de pachter, gezien de abnormale prijsverlaging van de landbouwproducten, gedurende het verloop van die pacht, kwijtschelding van zijn pachtprisen vragen, ten ware hij door de vorige opbrengsten werd schadeloos gesteld.

Indien hij niet werd schadeloos gesteld, kan de raming van de kwijtschelding slechts geschieden bij den afloop van de pachtovereenkomst, op welken tijd een compensatie van al de genotsjaren wordt gemaakt.

Nochtans, kan de rechter den huurder voorloopig ontslaan, wegens het geleden verlies, een gedeelte van den prijs te betalen.

De vordering tot schadevergoeding behoort tot de bevoegdheid van den vrederechter.

Indien de pachtovereenkomst uitsluitend in natura of uitsluitend in geld, tegenwaarde van een hoeveelheid goederen in natura, werd aangegaan, is de vordering niet ontvankelijk.

P. de LIEDEKERKE,
P. DAVID.

WETSVOORSTEL tot oplossing van de huishuiscrisis TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

Handel en landbouw worden, ongetwijfeld, wel het zwaarst door de algemeene crisis getroffen. Het lijdt evenmin twijfel dat de huishuurlasten waarbij men zich in tijden van welvaart neerlegde, thans, nu de nood zoo nijpend is, ondraaglijk geworden zijn. Anderen dan de indiener van dit voorstel hebben gepoogd deze moeilijkheden op te lossen. Er is echter een eenvoudiger middel met dadelijker uitwerking. Waarom zou, zonder onslachtige en kostbare rechtspleging, de vrijheid niet teruggegeven worden aan de huurders die, beter geplaatst dan wie ook, van oordeel zijn dat de huurwaarde van de woongelegenheden welke zij betrekken te hoog geschat werd?

Zoo zullen de nieuwe huurovereenkomsten gesloten worden op nieuwe door de bevoegde partijen bepaalde grondslagen.

Marcel-H. JASPAR.

WETSVOORSTEL

Eenig artikel.

Gedurende een tijdsverloop van drie maanden, te rekenen van af de afkondiging van deze wet, kan aan de loopende pacht- en huurovereenkomsten een einde worden gemaakt, mits de huurders den wensch daartoe, bij aangeteekende brief, aan de verhuurders betekenen. Die opzegging zal hare uitwerking hebben drie maanden na dat er kennis is van gegeven.

Marcel-H. JASPAR.
G. MARQUET.

TARIEF IN STRAFZAKEN LOONREGELINGEN. — REISKOSTEN

ALBERT, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 15 Juni 1919, betreffende de herziening van de bepalingen tot regeling van de gerechtskosten in strafzaken en op artikel 67 van de Grondwet;

Aangezien er termen zijn om de bij de wet van 23 Maart 1932 en bij Ons besluit van 25 Juni daaropvolgend, voorziene vermindering op de gerechtskosten in strafzaken toe te passen;

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — De honoraria en vergoedingen wegens diensten bewezen in strafzaken en bepaald bij het tarief in strafzaken en de thans geldende loonregelingen, worden te rekenen van 1 Januari 1933 met 10 t. h. verminderd.

Art. 2. — De naar geweten aangerekende honoraria worden in dezelfde mate verminderd.

Art. 3. — De forfaitaire vergoedingen welke werkelijke lasten dekken, zooals verplaatsingskosten, verblijfskosten, enz., worden te rekenen van 1 Januari 1933, met 15 t. h. verminderd. Die vermindering zal door den begrootenden magistraat worden toegepast.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 22^e December 1932.

Bibliographie

EEN NIEUW INTERNATIONAAL TIJDSCHRIFT OVER STRAFWEZEN

Ter gelegenheid van het internationaal congres voor penitentiaire wetenschap en Strafrecht, gehouden in 1930 te Praag, heeft een groep criminologen, rechtsgeleerden en penologen besloten een internationale revue voor straf- en gevangeniswezen uit te geven.

Dit tijdschrift zag zoo pas het daglicht. Het eerste nummer werd uitgegeven en verschijnt onder den titel «TRIBUNAL».

«Tribunal» wordt uitgegeven in Engeland. Al de artikels die er in verschijnen zijn tevens in extenso vertaald in het fransch. Dit is een belangrijk feit voor allen die zich in ons land bezig houden met penitentiaire- en strafzaken. Zoodoende zullen zij van nabij de evolutie van de penitentiaire- en strafwetenschap in den vreemde kunnen volgen. Dit is een niet te versmaden voordeel.

Meer en meer overschrijdt het vraagstuk van het Maatschappelijk Verweer het nationaal kader om zich voort te bewegen op internationaal terrein. Ook bevelen wij dit nieuw tijdschrift ten zeerste aan, daar het bestemd is om een voortaanstaande plaats te bekleden onder de gelijkwaardige revues.

«Tribunal» zal zich beijveren om een internationale tribune te worden, tot het bespreken der strafzaken en waarin de specialisten van ieder land hun opvattingen en zienswijze zullen uiteenzetten.

«Tribunal» hoopt aldus te kunnen medewerken aan de verbetering der penitentiaire- en strafmethodes en zal in elk geval krachtig medehelpen

om deze methodes bekend te maken en om hunne ontwikkeling en ondervindingen van nabij te volgen.

Het eerste nummer beslaat een volume van meer dan twee honderd bladzijden en bevat een boodschap van Einstein en talrijke artikels onder dewelke wij hier vermelden:

1) Grondbeginselen van het nieuw Duitsch Strafwetboek door Professor Dr Ebermayer.

2) Een artikel van Margery Fry.

3) Strafhervorming in Duitschland door Dr Hafner.

4) De rol van de bewijsvoering in de Criminologie door Dr Edward Hapke.

5) Strafinrichtingen in Canada door John Kidman.

6) Londensche Rechtbanken voor de Misdadige Jeugd door A. C. L. Morrison.

7) Standart Minimum Regels tot verbetering van het Strafwezen door Kristian Hansson.

8) De Strafhervorming in Nederland in 1930 door Dr N. Muller.

9) Kinderrechtbanken en Gevangenis in Peru door Senora M. G. Parks.

De prijs van dit tijdschrift bedraagt 2 shilling of 10 fransche frank. Elke aanvraag moet worden gericht tot:

The Editor TRIBUNAL,
Parliament Mansions,
Victoria Street
LONDON S. W. 1.

Aan rechtsgeleerden en criminologen bevelen wij «Tribunal» ten dringendste aan.

A. DERLINEUX.

Balieleven

VOORBRACHT VAN DEN HEER PROKUREUR GENERAAL CORNIL TE ANTWERPEN

Zooals hier aangekondigd, hield de vereniging «Union belge de droit pénal», eene vergadering in de Assisenzaal van het Gerechtshof te Antwerpen, op Maandag, 30 Januari. Een vrij talrijk publiek, bestaande uit advocaten, magistraten en belangstellenden, vulde de zaal. Wij merken aan het bureel: Stafhouder Bauss, die het voorzitterschap waarneemt; Prof. Cornil, Prokureur generaal bij het Hof van Beroep te Brussel; De Schepper, Prokureur des Konings; Mr. S. Sasserath, der Balie van Brussel en Prof. Mr. N. Gunzburg.

Mr. Bauss opent de vergadering, en begroet den spreker, die, naar zijn zeggen, de jongste Prokureur generaal des lands is. De Stafhouder herinnert er aan dat hij, jaren terug, de leerling was van Prof. Modest Cornil, tevens Raadsheer bij het Hof van Verbrekking. Verder stelt de Voorzitter de leden van het bureel voor, en verleent het woord aan Mr. S. Sasserath.

Mr. Sasserath zet in het kort het doel uiteen der vereniging: tot voor enkele jaren werd het Strafrecht als een minderwaardig vak verwaarloosd, en de vereniging streeft er naar de studie en de ontwikkeling van het strafrecht te bevorderen. In 1925 gesticht, is de vereniging in ledental de tweede in belangrijkheid der bestaende bonden van strafrecht. De vereniging neemt ook deel aan de internationale congressen, en zal onder meer het kongres te Palermo in April 1933 volgen. Dit kongres zal zes voornaam vraagstukken behandelen, waaronder wij aanstippen de vraag of de deelname der Jury aan de uitspraken in strafzaken wenschelijk is. Mr. Sasserath richt een beroep tot zijne toehoorders om talrijk aan te sluiten bij de vereniging waar de vrije gedachtenwisseling tusschen magistraten en advocaten de beste uitslagen oplevert voor de bevordering der rechtswetenschap, en dit naast de bestendige commissie van wetgeving. Hij wijst erop dat te weinig Antwerpsche Juristen aangesloten zijn, en bijna geen enkele der zittingen regelmatig volgt.

Stippen wij hier onmiddellijk aan dat de «Union belge de droit Pénal» uitsluitelijk op franschen voet geschiedt is: hare mededeelingen, de uitgaven, de vergadering door haar ingericht, tot zelfs deze welke hier nu te Antwerpen werd gehouden, alles is in het Fransch, en hierin ligt misschien wel eene der redenen der afzijdigheid der Vlaamsche juristen in het algemeen en der Antwerpenaren in het bijzonder.

Prokureur generaal Cornil, na een dankwoord aan Mr. Bauss, zegt te moeten spreken over de wet van 9 April 1930 tot bescherming der maatschappij tegen de Abnormalen en Gewoontemisdadigers. Zoo spreker dit niet doet, dan wordt er gezegd dat hij stelling neemt tegen de wet. Hij gaat echter de wet niet technisch uitpluizen. Hier te lande is er stellig vermindering der groote misdaden, zooals duidelijk blijkt uit de statistieken opgemaakt door Prof. De Lannoy, die loopen over de jaren 1912 tot 1927. Weliswaar heeft de kriminaliteit de laatste jaren terug toegenomen, doch eenieder is er over akkoord hierin slechts een verschijnsel van voorbijgaanden aard te zien dat moet toegeschreven worden aan de economische crisis.

Twee grond-oorzaken van kriminaliteit hier te lande zijn: de aanwezigheid van een groot aantal vreemdelingen en de hervalling (récidive).

Het vreemdelingen-vraagstuk is nooit volledig opgelost: uitdrijving is niet afdoend, daar de uitgedreven personen veelal terug komen. De vreemdelingen zouden, ingevolge eene wederlandsche overeenkomst terug naar hun vaderland moeten gevoerd worden. Voorloopig kan hierin verholpen worden door het Roode Kruis.

De gewoontemisdadigers vormen verder de belangrijkste klas onzer misdadigers, en die zullen nu misschien ook verminderen, nu er hun door de wet een meer gepast regime wordt gegeven.

Spreker overziet de werking der politie, en wijst verder nog op het belang der verbeteringen voortspuitende uit gezondere sociale toestanden, bestrijding van het alcoholisme, enz.

Om het ontstaan der wet van 9 April 1930 uit te leggen, wijst spreker op de vroegere wetgeving. De wet van 1810 en deze van 1867 steunen hoofdzakelijk op het beginsel dat elke wetskrenking vrijelijk begaan wordt. Daarna is de Italiaansche school ontstaan die de theorie verkondigde van de misdadigers door geboorte, stelling die niet houdbaar is maar die toch eene zekere kentering heeft gebracht in de strafwetenschap. Het gevolg hiervan is onder meer het invoeren

der verzachtende omstandigheden en der voorwaardelijke veroordelingen bijzonder toegepast op eerste overtredingen. Dit is echter de miskenning der psychologische toestanden der gewoontemisdadigers. Anderzijds bracht dit alles onrechtstreeks mede dat de rechtbanken, niet kunnende ontsnappen aan de tekst der wet, meer en meer geneigd waren sommige misdadigers als onverantwoordelijk of krankzinnig te verklaren, en alzoo van alle rechtsvervolgning te ontslaan. Hiermede is echter de maatschappij niet gediend, want, hoe onverantwoordelijk ook die misdadigers zijn, toch leveren zij een ernstig gevaar op dat niet in voldoende mate door de maatregelen van opsluiting op vordering van het Openbaar Ministerie kan vermeden worden.

Alzoo is de wet van 1930 tot stand gekomen die stellig nog onvolledig en onduidelijk is. Eene zaak is zeker: de abnormalen kunnen alleen tot opsluiting worden verwezen zoo het ten hunnen laste gelegd strafbaar feit bewezen is. Zij worden dan — althans volgens den tekst der wet — verwezen tot 5, 10 of 15 jaar opsluiting in een gesticht. Hierin ligt een groot nadeel: die termijnen zijn fiktief, want zij kunnen door de commissie ingekort worden, en ook in het oneindige verlengd worden, en de opgave dezer cijfers werkt bij den zieke en bij de naastbestaanden eene verkeerde opvatting. Volgens spreker handelen de commissies teveel onder indruk der verslagen der geneesheeren: zij nemen een medicaal standpunt in, daar waar zij veeleer zich op het standpunt der kriminaliteit zouden moeten plaatsen. Op de 600 geïnterneerden, werden er tot nu toe reeds 200 in vrijheid gesteld, en dit is, volgens spreker, overdreven.

De wet brengt veel goed, onder meer daar waar zij een tegensprekelijk debat invoert over de schuldvraag en over den geestestoestand. Maar de openbare opinie ziet hierin teveel den overheerschenden rol van den geneesheer, die vaak alleen door de meer gegoede misdadigers kan worden ingeroepen als tegen-expert.

Voor wat aangaat de gewoonte-misdadigers, schrijft de wet de opsluiting voor in de gestichten van verbetering voor termijnen loopende van 5 tot 15 jaar, en dit na uitvoering der straf. De vraag stelt zich echter hoe het mogelijk is deze misdadigers afdoend te «re-klasseren», en alsdan terug in vrijheid te stellen. Private instellingen zouden hier het werk der gestichten, na de in vrijheid-stelling moeten aanvullen en voortzetten.

Spreker wordt welverdiend toegejuicht, en Mr. Bauss heft de vergadering.

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

VERGADERING VAN 13 JANUARI 1933

Onder voorzitterschap van Mr. Elebaers wordt deze vergadering geopend. Confrater Hillen, is door ziekte nog steeds verhinderd, en vraagt zelfs van het voorzitterschap ontlast te worden. Het Bestuur stelt voor over te gaan tot de aanduiding van een pro-Voorzitter, en zet hiervoor de kandidatuur vooruit van Mr. H. De Jongh. Deze is van meening dat dergelijke aanstelling geheel overbodig is, vermits de Ondervoorzitter aangevezen is om bij ontstentenis van den voorzitter deze bediening waar te nemen.

Mr. Jozef Strijkers, in eene gloedvolle en romantische redevoering, doet een beroep op zijn studie-makker Elebaers en betoont dat deze, beter dan wie ook, voorbestemd is om het ambt van voorzitter der Conferentie waar te nemen. Niemand der aanwezigen heeft hierop nog iets aan te stippen, en bij handgeklap wordt Mr. Elebaers in zijne bediening van d.d. Voorzitter bevestigd.

Mr. Herman Jacob komt vervolgens aan het woord, om een uiteenzetting te geven van de algemeene ontwikkelingsgang van het recht van de private landverzekering en meer in het bijzonder van den steeds sterker wordenden invloed van de sociale gedachten op het privaatrecht van de verzekering. De verzekeringsgedachte is zeer vroeg ontstaan; het eigenlijke recht van de landverzekering is echter van recenten datum. Ten tijde van de Napoleontische codificaties treffen we enkel eenige verspreide wetsbepalingen in de verscheidene wetboeken aan. Tegen het midden der 19e eeuw neemt een eerst codificatie-periode een aanvang: een, onder zuiver individualistische invloeden staande strooming, als een uitvloeisel op het speciaal gebied van de verzekering van de algemeene codificatie-gedachte. Langzamerhand komt er echter een sociale inslag in het optreden van den wetgever. De invloed van dit sociale motief doet zich in steeds sterker worden de mate gevoelen. Hij is bemerkbaar in alle recente wetgevingen op de verzekeringsovereenkomst (Zwitserland, Duitschland, Frankrijk). In dezelfde mate is hij weer te vinden in de wetgeving betreffende de controle over de verzekeringsondernemingen (zie R. W. 23 Januari 1933). Het invoeren van de verplichte verzekering, met als gevolg de verplichte aanvaarding van de risico's door den verzekeraar, is een directe stap tot de eigenlijke socialisatie van het verzekeringsbedrijf. Deze socialisatie kan zich in verscheidene schakeringen voordoen: ze is reeds herhaaldelijk beproefd en doorgevoerd geworden (Italië, Australië, Sowjet-Rusland); ze is niet a priori goed te keuren, doch ook niet als dusdanig te verwerpen; in het algemeen kan men echter besluiten dat de socialisatie enkel kan doorgevoerd worden voor zoover het mogelijk is de verzekering verplichtend te maken; de «socialisering» heeft echter heel dikwijls geen sociale maar een zuiver fiskale oorzaak.

Bij de bespreking van het onderwerp, drukt Mr. Strijkers er zijne verwondering over uit dat het verzekeringswezen zooals het thans in Sowjet-Rusland bestaat, zoo weinig overeenstemt met de sociale streving van het zuivere kommunisme.

Na besprekingen over allerlei punten van innerlijken aard, en onder meer de vaststelling der werkzaamheden der eerstkomende weken, wordt het woord verleend aan Mr. D. Heylen, vroeger lid onzer conferentie, thans Advokaat in Kongo. Mr. Heylen deelt zijne bevindingen in Kongo mede, en wijst tevens op den belangrijken rol van den Advokaat in de Kolonie.

Daarna werd de zitting geheven verklaard.